

„Edinost“

Ihaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Slomšekova slavnost na Ponikvi.

(Dopis s Štajerskega.)

(Zvršetak.)

Po tem veličastnem prizoru je hotel neki ljubljanski krščanski socijalist konstatirati barabstvo celjskih nemškutarjev, ker so ga, ko se je vozil skozi Celje, vrgli s kolesa.

Ker so pa počeli drugi Ljubljancje oporekati, češ, da nima besede, in ker se je jstikal krog njega neki prononcirani strankarski bojevnik, bilo se je bati, da nam uprizorijo kak prizor iz svojega — strankarskega boja; mi obmejni Slovenci pa takih prizorov ne ljubimo, niti jih ne trpimo na naših tleh; vse nadaljno razpravljanje smo preprečili torej s klici »Sokolska!«

In godba nas je razumela — zasvirala je zahtevano krasno koračnico.

Zopet je vstal gospod Marzidovšek in pozdravljal v gladki hrvaščini mile brate Hrvate, katerim so se na to prirejale burne ovacije.

Da, zares: Slomšekova rojstna vas je bila torišče krasnih pojavov vseslovenske vzajemnosti.

Ko je šum malo polegel, spregovoril je dr. Medved. Kakor je v cerkvi krasno govoril, govoril je tudi tukaj. Napil je slovenskemu narodu in še posebno pa Ljubljancem.

Burno pozdravljen od vseh strani je spregovoril na to ljubljanski župan Hribar. Omenil je, da je tudi bela Ljubljana že proslavila Slomška, ker je po njem imenovala veliko ulico. Slomšek tudi kakor škof ni pozabil, kaj zahteva narod, zato je preselil stolico škofovsko v Maribor. Govornik je zaključil, omenivši slog, in rekši, da tudi on želi sloge in da jednakopravnosti v slogi ne sme nihče rušiti s stanovskim bojem.

Nepopisno navdušenje je provzročil govor hrvaškega kanonika Cipelića. Govornik je omenjal, da slavimo danes stoletnico največjega sinu slovenskega naroda. Mi Hrvatje ga slavimo z vami, dragi Slovenci, mi ne poznamo Sotle. Prinašam pa vam tudi pozdrave našega Strossmayerja, ker sam, kljub svoji želji, radi bolehnosti ni mogel med vas.

Komaj je izustil ime Strossmayer, je vse vstalo in se odkrilo, godba je zasvirala »Lepa naša domovina!« in vsi so peli divno himno.

PODLISTEK

22

Zinka Brazilijanka.

Povest. Spisal Ivo Trošt.

Gregorju je minila želja po pijači. Stisnil je obraz z rokama in strmel pred-se. Ivanka je glasno zdihovala in jokaje pripovedovala bratru in sestricam, da Zinke ni več, da je ne bo več, da so jo — pozabili.

— Tega nisem jaz podpisal, primaruha da ne! — Mož je skušal s kletvino olajšati si slabo vest.

— Saj poznam vaš podpis, oče!

In tudi s kletvijo ni bilo mogoče preurediti — resnice. Nehal je skomizgati z rameni, le tožil je obupno: — A-a-a! Moja glava, moja glava!

In stiskal je glavo v obe roki in jo tiščal, da bi jo najraje zmečkal, pa mislil je, mislil težke misli in slednjič sam sebi priznal, da nič ne misli. Predramil ga je hčerini pristavek:

— To so res brezvestni ljudje. Ali ni krivično že to, da določajo za vso dobo in za vsakršno starost jednako letno plačilo!

Gregor je umeval drugače.

— Že moj lastni otrok mi to očita!

»Živio Strossmayer!« je klicalo občinstvo s svetim navdušenjem, in »Živio Strossmayer!« je odmevalo od hribov in donelo po dolinah.

Posl. Povše je govoril kakor načelnik državnoborskega kluba »Slovenska krščansko-narodna zveza«.

Govoril je jako resno in se dotaknil tudi našega žalostnega političnega položaja, rekši, da smo mi med avstrijskimi narodi pravi pastirki. Obljuboval je, da poslanci hočejo vse storiti v naš prid in nam pridobiti, kar nam gre; delovati da hočejo v Slomškovem duhu.

Burno pozdravljen od svojih somišljenikov je vstal na to dr. Tavčar. Vse je sililo v njegovo bližino. Dr. Tavčar ni govoril kakor glava in duša kranjskih naprednjakov, temveč v imenu slovenskega sokolstva, kateremu se je prej napiljalo. No, ni se spregovoril mnogo stavkov, pa so si bili liberalci in klerikaleci ljubljanski v laseh. Zadnji so med govorom vsklikali: »Švegel! Doma se pa z Nemci veže!« itd. — Liberalci so pa oporekali; bilo se je bati spopada. Tavčar sam je rekel vmes, da se nikogar ne boji, »da ga ni tukaj, pred katerim bi pod mizo zlezal.« — No — mi smo radi verjeli to, saj ni bil med kakimi roparji ali sovražniki, temveč med Slovenci, Slovani, katere je privela želja, da skupno proslavimo Slomška.

Mi štajerski Slovenci smo nemo zrli te neprijetne prizore, spogledovali smo se, duhovniki in posvetujaki, in v naših pogledih je bilo čitati: »Bog nas varuj, da bi tudi pri nas nastal ta nesrečni razpor!« Ali milo se nam je storilo, ko smo razmišljali, kako ta nesrečni razpor odteguje skupnemu delu za narod najboljše in najtalentiranejše može.

Tudi dr. Tavčar je slavil Slomška kakor prvega, ki je vedel ceniti važnost šolstva in je na tem polji največ storil.

Na to je izustil besede, ki jih menda ne pozabimo tako hitro:

»Človek ne velja veliko, če je tudi škof ali cesar — vse umre, mine — le narod ostane!«

Govornik je označil vso slavnost kakor živ protest proti nemškim krempljem, ki prežijo na nas — no, dokler je nad nami in v nas Slomškov duh, se nam ni treba nič bati.

Krepkemu »Na zdar!« ob zaključku govora smo se odzvali vsi, vsi...

Prodal sem jo, prodal — nedolžno, krotko, dobro Zinko. Ta Rado — prokleti Rado me je preslepil. — Gregorju so se začele odpirati oči, kako spretno je Rado vse napeljal, da ga je ujel, nalagal z rumeno mrzlico in ga slednjič prevzijačil za Zinko.

Začel se je bati doma, kjer mu bodo neprenemara očitali, da se je za lastno kri pripeljal čez morje; b. l se je pekoče vesti in pa kazni božje, ko ga bo po smrti prav gotovo vrtel vrag na raznju in mu množil bolečine s sedanjim trpljenjem prodane hčerke: krščansko kri, svojega lastnega otroka si prodal nesrečnež, ker si preveč pil... Pa ga vrag obrne na boljšo stran in ga bo zopet pekel.

O, da se ni mogel ubraniti Radovim skušnjavam!

Sklenil je očitjanje, da to ni bilo mogoče drugače.

Ozrl se je potem na nedolžno speče obrazke svojih otročičev in zdelo se mu je, da ga ti obrazki molče oponašajo: prodal, prodal, prodal, — pijan, pijan, pijan!

Slednjič je videl, kamor je pogledal, same strahove in grozeče pošasti z lasmi kakor strupene kače, z jeziki kakor goreči meči in z očmi samih peklenščekov. Bežal je pred njimi na krov, se pomešal med množico, opa-

Hrvatski pesnik Kukuljević-Sakeinski, ki je govoril na to, je omenjal složnost v delovanju krasne trozvezde na slovanskem jugu: Jelačić, Strossmayer in Slomšek. Napil je vzajemnosti med Hrvati in Slovenci.

Urednik »Mira«, kapelan Rozman, je govoril v imenu tužnega Korotana — in v imenu našega ponosa — naše dične družbe sv. Mohorja. Ako ne bi bil Slomšek nič drugega storil za Slovence, že z družbo sv. Mohorja si je pridobil prvenstvo.

Pesnik Gangl je slavil Slomška kakor prvega, ki je vzbujal narodno ljudsko šolstvo. »Slomškov duh vladaj med nami!« s temi besedami je zaključil svoj, res pesniško navdahnjeni govor.

Ko je ustal bližnji govornik, nastalo je spet živahno gibanje — in navdušenje je zopet prekipevalo. Bil je dični istrski sokol — vaš in naš Spinčič. Njegov krasni govor je vse elektriziral.

»Mi nismo več iz lastne dinastije kraljem — čutstva, vzbujena s tem vsklikom ni možno opisati. — 100 let ne znači mnogo, a vendar mnogo.« — »Med nami Hrvati in Slovenci ni razlike« (Dr. Tavčar: Tudi mi je ne delamo.). A v nas je treba medsebojne ljubavi — ljubimo se torej med sabo!«

Svoj presenečujoči nas govor je Spinčič završil s Slomškovimi besedami: »Ni treba, da živim, a dokler živim, delam!«

Vse je sililo k Spinčiču, da bi ga videlo, da bi ga občudovalo in slavilo. Lep, krasen, harmoničen zaključek je bil to vsem govorom; no, zlate besede, ki so jih izustili pojedini govorniki, morale so pasti na rodovita tla.

Po banketu je telovadil celjski »Sokol«. Ocena telovadbe bi spadala v strokovni list; omenim naj torej le, da se je vse čudilo gibčnosti in moči telovadcev, izmed katerih naj omenim našega dičnega Benčana, kateremu so nasprotniki dali ime »Slovenski Herkul«.

Izlet na Slom, kjer stoji Slomšekova rojstna hiša, je bil časten zaključek velikan-ske slavnosti.

Izleta so se udeležila vsa društva z celjsko narodno godbo na čelu — in množice ljudstva. Pojedinih govorov ne bomo navedli, le to naj omenimo, da se je tam napivalo še živahnejim bližnjim Slomškovim sorodnikom.

Na slavnostnem prostoru je bilo pa še pozno v noč živahno gibanje, saj so pa tudi

zujočo divno južno noč, a Gregor je iskal primernege mesta, kjer bi se samega strahu in obupnosti vrgel v morje. —

Štrbunk — — — !

Morska voda se je zapenila v obližju parnika, na krovu pa se je razlegel obupen krik.

V Sao Paulu, 30. nov. 188°.

Via Pondeares št. 3/L

Moj dobri gospod učitelj!

Rešila sem, hvala Bogu, očeta, bratec in sestrice; saj drugače ne bi nikoli videli mile domovine, kakor jo ne bom nikdar več videla jaz.

Česar sem se od nekaj bala, se je resnično zgodilo.

Prve dni se mi je v novi službi zdelo silno dolgočasno. Mislija sem, da me res sprejme v službo oni gospod Firba in ona prijazna gospa, ki sta se pogajala z mojim očetom in z onim sleparskim Radom. Kaj še! Prišla sem k dvema starima osornežema. Hrana je dobra, tudi dela ni mnogo. Imam pospravljati in urejevati dve sobi in skrbeti za kodravega psička Bizzara. Temu ne sme biti krivica. Če le dvakrat pokaslja ali trikrat preveč kihne, mora priti zdravnik in mu preiskati kosmato telo. (Pride še.)

do noči prihajati gostje. Prišel je naš pesnik Meško, opazili smo urednika »Südena«, Pukelna z Dunaja, pisateljico Vando tam iz Trsta itd. itd.

Zvečer so udarali tamburaši, svirala je celjska narodna godba, na večih krajih so se oglašali peveci — — — — — dolgo, dolgo v noč združevala nas je Slomšekova slavnost.

Da zaključim: Južni Štajer še ni videl take slavnosti — in jo menda tudi ne bo kmalu zopet!

Duh Slomškov, ki smo ga ta dan slavili — pa naj ostane v nas...!

I. Gromozenski.

V Trstu, 18. avgusta 1900.

»Naša Straža« je imela pod predsedstvom dr. Krisperja odborovo sejo, v kateri so rešili več važnih točk. Sklenilo se je, dovoliti primerno letno podporo za slovensko šolo, ki se otvori na slovenski meji, rešile so se prošnje za posredovanje za slovensko službo božjo v nekem obmejnem mestu, slovenskemu učitelju ob meji se je dala podpora, sprejelo se je poročilo, da sta katol. akad. društvo »Danica« in »Sl. kršč. zveza« nabrala okolo 400 knjig za obmejne Slovence. Sklenilo se je, izročiti jih knjigovezu, da jih zveže ter se pošljejo mej ogerske Slovence. Sklenilo se je, stopiti v dogovor s »Trgovskim in obrtnim društvom«, da se pridobe sposobni trgovci za slovenske meje in se tako ugodno rešijo številne prošnje. Sklenilo se je, stopiti v dogovor s »Vzajemnim podpornim društvom« za najetje posojila za neko obrtno stvar v nekem isterskem mestu in v dogovor s celjsko in mariborsko posojilnico za rešitev slovenske zemlje, ter obrniti se na nekega ljubljanskega obrtnika, da sprejme v poduk nadarjenega dečka iz Istre. Seje se bodo odslej redno nadaljevale.

Politični pregled.

TRST, 18. avgusta 1900.

K položaju. Včeraj smo se izrazili na tem mestu, da bi težko mogli soditi, dali imajo razne vesti, ki jih prinašajo listi o nadržih dr. Körberja, več vrednosti, nego je lastna navadnim ugibanjem. Prav smo imeli. Pa vsaj zadošča že, ako ta ugibanja primerjamo jedno z drugim; vsako zveni drugače, jedno nasprotuje drugemu, vendar so vsa — ako bi hoteli verjeti dotičnim listom, zajeta iz najboljšega in zanesljivega vira. Pač v jednem so soglašale te vesti — v tem namreč, da gosp. Körber najprej s Čehi stopi v dotiko. Za tako zatrdilo pa ne treba Bog vediti kako proroškega duha, niti ne bistrovodnosti pokojnega Bismarcka. To je menda pač v naravi stvari same, da mora g. Körber, če sploh hoče kaj začeti, potrkati v Pragi.

Torej vesti so se glasile, da pojde minister Rezek skoro v Prago, kjer se bo v imenu vlade pogajal s Čehi radi odnehanja od obstrukcije, oziroma o »plačilu« za to žrtev. Danes došli nam odličnejši češki listi pa zatirajo na avtoritativen način, da vse skupaj to ni nič res. »Politik« izjavlja v očevidno od vodstva Čehov inspiriranem entrefiletu, da vse govorjenje o češki univerzi na Moravskem, o pogajanjih radi sklicanja deželnege zbora češkega niso drugega nego čenčarije. Rečeno staročeško glasilo svari tudi manjše češke liste po deželi, naj ne škodujejo svojemu ugledu s priobčevanjem takih izmišljenih vesti, kar je škodljivo tudi za stvar naroda češkega, ker take vesti dajejo nasprotnikom povoda za napadanje.

Ista »Politik« pa priobčuje vendar z Dunaja vest od 16. t. m., da bo dne 17. t.

m. ministerski svet pod predsedništvom Körberjevim, na katerem bo ta poslednji poročal o sklepih, odobrenih od vladarja; hkratu pa da bo ministerskemu svetu sklopiti o tem, katere osebe bo pozvati na nove konference!

Kar se tiče sklicanja deželne zbornice Češkega, katero da češki poslanci nujno zahtevajo, za kar pa da vlada stavlja trdne in določne pogoje, izjavljajo »Narodni listi«, da ni bilo nikakih takih pogajanj med Čehi in vlado. V tem pogledu sta konferirala le deželni maršal Češki in pa ministerski predsednik Körber. Vlada ni stavila nobenih pogojev in je pripravljena sklicati deželni zbor tedaj, ko se bo videlo primerno deželni odboru z ozirom na predloge, ki se imajo predložiti dež. zboru. K tej vesti mladočeškega glasila pristavlja »Neue Freie Presse« strupeno: Gospod Körber dovoli torej deželni odboru češkemu, da bo igral češki parlament, če tudi Čehi avstrijski parlament podirajo! — No, no, v avstrijskem parlamentu ni mnogo več, kar bi se dalo podirati: to delo so že pred Čehi temeljito opravili — Nemci!! Podiranje ruševin pa je navadno jako potrebno delo.

Razmere v Primorju. »Agramer Tagblatt« priobčuje neki dopis iz Benetk, kateri žigosa demonstracije v Primorju povodoma smrti italijanskega kralja in se čudi, kako je kaj takega mogoče v deželi, ki je po 3 petinah slovanska, dočim tudi ostali dve petini niso italijanski, ampak sestojijo le deloma iz pravih Italijanov, deloma iz slovanskih renegatov?! Na to vprašanje odgovarja: »To je mojstersko delo avstrijske birokracije, sestavljene v Primorju iz nezanesljivih življenj, ki streme le za tem ciljem, da v pokrajini vlada italijanski življenj in da se pokrajina predstavlja kakor italijanska. Žal, da treba pripoznati, da so tudi na Dunaju od nekdaj slepi za resnične interese Avstrije, katere bi trebalo povspeševati tu na jugu monarhije. Ako bi bilo krmilo države v pravih rokah, ne bi bilo prišlo do sedanjega kaosa. Nedostajalo je trdne, svojega cilja sveste si roke državnika, ki bi vodila državo. Mesto te smo imeli vedno kratkovidnih, tesnosrčnih in včasih tudi nepatrijotičnih krmilarjev. Ladija se zadevle od jedne pečine do druge, sedaj treba mašiti to, sedaj ono poškodbo, da slednjič trpi tudi notranje ogrodje ladje.

Zato bi bil skrajni čas, da bi rovanje irredente merodavnim krogom na Dunaju odprlo čehi in da bi začeli radikalno zdraviti to rak-rano. Če se že ne morejo odločiti za popoln preobrat na slovansko stran, pa vsaj na mesto civilnega namestnika naj postavijo kakega rezkega generala, kakor se je zgodilo v Dalmaciji, kjer ga pa sedaj niti ni treba več! Oprta na lojalno in patrijotično slovansko prebivalstvo, to je na $\frac{4}{5}$ prebivalstva Primorja, bi mogla stroga in pravična uprava v malo letih uničiti irredentistiške elemente in rešiti jedno veliko provincijo za državno misel. Če pa hočejo na Dunaju ostati slepi še na dalje, potem pa bodo italianissimi se nadalje uganjali svoja alotrija, ne v večjo slavo gospoda avstrijskega ministerskega predsednika pl. Körberja — pač pa na korist onih krogov, ki svoje poželjive poglede mečejo na naše južne pokrajine. Torej le dalje, sempre avanti, v tej smeri! Sadovi take politike ne izostanejo!»

Grofa Goluchowskega — madjar-ska politika. Iz Opatije pišejo v dunajsko »Information«, da po obdobju s tam biva-jočimi Srbi se dobiva utis, da sedanje navdušenje v Srbiji za vse, kar je rusko, je le naravna reakcija proti režimu Milana, katerega so v Srbiji vsikdar smatrali kakor varvane — grofa Goluchowskega. Naravno je torej, da so v Srbiji za vse nedela Milanova smatrali odgovornima — sicer ne vse naše monarhije — pač pa Ogrsko in — grofa Goluchowskega. Lahko je umeti, da sedaj, ko so osvobojeni od pritiska — če tudi na nepričakovan in ne vsem ugajajoč način —, spuščajo v protiravanja, ki pa ne bodo trajala dolgo in ki niso naperjena proti monarhiji kakor taki, pač pa se vesele na nevsepehu onih, ki so na ostentativno kratkoviden način politiko Milanovo identificirali s politiko naše monarhije. Vsi prigovori temu naletajo na gluha ušesa. Obžalovaje se kaže na dejstva, kakršnja je bilo ono, da je bil minole jeseni mladi kralj srbski celo od vzvišenega nositelja krone odlikovan na način, kakoršnjega ni mladi kralj osebno zaslužil, niti opravičil; istim vplivom pripisujejo tudi vsprejem Milanov pred cesarjem in marsikaj drugega. Ta politika grofa Goluchowskega je sedaj napra-

vila fiasco in škodoželje naših sosedov onkraj Save in Donave je lahko umevno. Manje umevno pa je njim in še marsikomu družemu — tako zaključuje »Information« zlobno —, da lovorvence, katerih si naš minister za vnvanje stvari ni še le sedaj v prvo pridobil s svojo politiko nasproti balkanskemu polotoku — tako mirno puščajo na njegovi glavi. Ali čemu naj bi se čudili temu?! Saj se ve že dolgo, da grof Goluchowski sme tirati — le ogrsko politiko!

K dogodkom v Kitaju. Slednjič smemo vendar enkrat smatrati za gotovo stvar, da so mednarodne čete že v Peking. Kakor naravno posledico temu bi morali misliti, da so tuje, obkoljeni na angleškem poslanstvu, po tolikih dnevih strahu, groze in borb končno vendar oslobojeni in v varstvu. Gotovega pa vendar ni še ničesar v tem pogledu. Priznati treba, da so mednarodne čete — po tolikem prejšnjem obotavljanju — marš v Peking izvršile uprav briljantno, vzlic vsej grozni vročini in težavam terena in vzlic vsem uporom Kitajcev. Strategično in taktično, z vojaškega stališča, smemo biti torej zadovoljni; čete so dobro rešile svojo nalogo.

Drugače stoji stvari politički. Bati se je, da sedaj, ko je vojaštvo premagalo težave, prične politične fričke med vladnimi samimi. Vedenje Zjedinjenih držav vzbuja sum pri drugih vlastih, a v Parizu so ogorčeni na Anglijo, ki se pripravlja, da bi za hrbtno drugih vlasti tudi v Kitaju tirala svojo požrešno politiko in si prisvojila lepši del Kitaja. Kitajsko vprašanje je črn oblak, ki visi nad evropskim koncertom; a posebno častno ne bi bilo za Evropo, ako bi se po skupni zmagi meča skregala diplomacija, tako, da bi moral zopet začeti delati meč, a ne proti Kitajcem, ampak za poravnavo računov med vlastmi.

Tržaške vesti.

Osebnost. Namestnik grof Goëss se je s sinočnim dunajskim brzovlakom povrnil s Korškega v Trst.

V proslavo rojstnega dne Njeg. Velikanstva je bila danes ob 9. uri v katedrali sv. Justa slovesna služba božja, katero je daroval prevzvišeni vladika. Zastopane so bile civilne in vojaške oblasti. Magistrat je bil zastopan po županu in ravnatelju Articu. Mestni zbor pa je bil zastopan po jedinem svetovalecu Dollenzu!! Drugega občinstva pa je bilo toliko, da je bila cerkev polna in mnogo njih so še morali ostati zunaj cerkve.

Zvečer bo slavnost v društvu »Austria«. Par let sem je bila ta slavnost v bošketu, da se je je moglo udeležiti na tisoče ljudstva, letos pa se je društvo omejilo na svoje prostore.

Praznovanje sedemdesetletnice cesarjeve. Nekdaj toli slavnostni obhod na predvečer cesarjevega rojstnega dne je sinoči popolnoma izostal. Zastav na hišah je bilo videti le pičlo število. Priznati pa treba, da je razsvetljava nudila veliko več nego je bilo pričakovati. Seveda pa ni smeti pozabiti: kdo so bili oni, ki so razsvetljali: nemški in slovanski posestniki, nemška in slovanska društva, veliki hoteli, katerih lastniki so Slovani ali Nemci, banke (katerih nekatere, mimogrede omenjeno, niso dosedaj razsvetljale), avstrijski Lloyd, magistrat, ki je ob enem e. kr. politična oblast prve stopinje (in torej ni mogel dobro drugače) in (v prvič, kar pomnimo mi) vsi e. kr. uradi. Vsakako pa je in izdatno delovala tudi okolnost, da so mnogi hoteli reagovali na dogodke zadnje dni, ko je Trst »žaloval« za »svojim« kraljem, kakor so se izrazili neki veliki gospodje na traku venca, poslanega v Rim. To moramo zabeležiti ter povdarjati, kajti dobro nam je znano, da so se dajali razni ukazi gledé razsvetljevanja itd. Mi umejemo dobro, da bi izvestni krogi radi izbrisali spomin na dogodke zadnjih dni. Lojalnost onega Trsta, ki je hotel sinoči reagovati v resnici iz prepričanja, ostani neoporečna, ali fakt, katerega ne izbrisajo vsa poročila v dunajske liste, ostaja vendar, da je Trst gnezdo najhujšega irredentizma! To smo morali konstatovati, ker naše prepričanje je tako, da vsako metanje peska v oči in prikrivanje stvari, ki so, le škoduje dobri stvari.

Toliko v ime resnice, sicer pa priznavamo tudi mi, da je v Trstu še mnogo zares lojalnih življenj in da bi tudi v Trstu — ako bi zistem znal in hotel negovati te življe in jim dajati potrebne zaslombe — lahko imeli impozantnih in zares spontanih dinastičnih slavnosti.

O sinočnih slavnostih bi bilo poročati: Po 7. uri zvečer se je začel obhod vojaške godbe, ki je svirala vesele koračnice. V isti čas je začelo zvonjenje po vseh tržaških cerkvah. Proti večeru je vedno bolj naraščala množica po ulicah, vzlasti na Corsu in na velikem trgu. Čim se je storil mrak, so na mnogih hišah zažarele luči. Vzlasti lepo so bile razsvetljene palače na glavnem trgu: društva Schiller, Lloydova, Hôtel Garni, na Corsu pa borzno poslopje, Volpičev hotel in društvo »Austria«. Tudi naši del. podporni društvi sti proslavili cesarjev rojstni dan. Pozabiti ne smemo tudi naših branjev na »rdečem« in »lesnem« trgu, ki so tudi letos, kakor vsako leto, na pripravi ali izrazit način pokazale svoje čustvovanje. Velika množica se je gnetla na obrežju, da vidi krasne umetne ognje, ki so se prižigali na krovu ladije »Stadion«; tudi druge ladije v luki so blestele v čarobni razsvetljavi, istotako so bili razsvetljeni mnoge vile v bližnji okolici.

V zaključku ponavljamo še enkrat, kar smo rekli uvodoma: razsvetljava je nudila veliko več, nego je bilo pričakovati po spominu na dogodke zadnjih dni. Zistem pa naj si erpi moralo iz tega in naj se zavé enkrat, v kateri smeri je možno utrjati državno in dinastično misel ob obalah Adrije. Tudi za zistem velja rek: spoznanje je prvi korak do poplavljanja.

Profanacija. Danes bi hoteli mi spregovoriti odkritosrčno besedo. Nadejamo se pa, da se nas ne bo krivo umelo in da nam nikdo ne bo štel v zlo te odkritosti. Mi smo celó uverjeni, da nam dolžnost velevala, da govorimo.

Sinoči je avstrijsko misleči del prebivalstva tržaškega slavil predvečer rojstnega dne našega vladarja. Opis tega slavlja dobe naši čitatelji na drugem mestu. Tu pa moramo izreči svoje obžalovanje na tem, da moramo leto za letom opaziti, kako izvestni elementi, ki so vse nekaj drugega, nego evet meščanstva, tu in tam le profanujejo ta večer. In menda se ne motimo, ako rečemo, da je baš način, kakor ti elementi »sodelujejo« na tej dinastiški slavnosti, jeden glavnih vzrokov, da je tradicionalni, nekdanji toli slovesni obhod društva letos popolnoma izostal.

Tem elementom ni ta večer drugega nego ugodna prilika, da razgrajajo in kriče po ulicah ter uganjajo svoje burke. Tako so sinoči cele gručice preznanih babur in fantalinov kričale po Corsu, vrisčale in delale dovtype, kakoršnjih se ne čuje navadno v družbi dostojnih ljudi, najmanj pa tedaj, ako so poleg ženske, ki imajo kaj — ženske sramožljivosti!

Po ulici Conti je proti 10. uri drvila tolpa kakih 200 dečakov in punic v dobi 16—10 in — še manje let, raztrgani, bos, in mnogo njih celó brez klobukov, ki so kričali prav po huronski in žugali onim, ki niso razsvetljali. Ako bi bili to resni ljudje, bi jim govorili mi, kakor smo govorili te dni slavnosti irredenti: da čustva se morajo pojavljati spontanno in da je ni manj vredne stvari, nego je patrijotična manifestacija, ako ne prihaja iz srea. Kakor smo govorili irredenti, da ni mogoče nikogar siliti ni k ljubezni, ni k sovražstvu ni k sočutju, bi govorili tudi tem »manifestantom«, ako bi videli v njih resne ljudi; ker pa so le dečki in najnepoklicanejši predstavitelji resnega patrijotičnega prebivalstva, smo sinoči, ko smo čuli njih kričanje, le obžalovali, da se ni nobeden redarjev spomnil da bi bil ustavil tako profanacijo, takega pomembnega trenutka.

Na vratih neke tobakarne blizu cerkve sv. Antona novega sta bila razobešena dva balončka, na jednom teh balončkov je bil naslikan — clown, ki je na poznani način kazal »nos«, to je: palec roke mu je bil pritisnjen na nos, mazinec pa je kazal tja ven v svet; na drugem balončku je bil tudi — clown, z širokim obrazom — kakor luna — in tistimi dolgimi ušesi ob seneih, kakor jih imajo oni burkeži, ki po cirkih zabavajo staro in mlado se svojimi dobrimi in slabimi dovtipi.

Mi ne mislimo tožiti javnih organov in vemo, da bi bilo ta večer vsako posezanje vmes jako košljiva naloga. Vendar bi pripočeli, da bi redarsvena oblast za bodoče razmišljala drugačnu, po katerem bi se vsaj v toliko, v kolikor je sploh mogoče, preprečile take nepristočnosti.

Zakaj ni bilo letos slavnostnega obhoda? Po mestu se mnogo ugiblje o vzrokih zakaj so letos tudi druga društva, kakor veterani, »Austria«, »Unione«, »patrijotična mladina« itd. posnemala vzgled, ki ga je dala naši »Del. podp. društvo«, to je: zakaj da niso priredila tradicionalnega slavnostnega

obhoda? O vzroku, ki je naše društvo že lansko leto prisilil, da se ni udeležilo obhoda, govorimo na drugem mestu v notici »Profanacija«. Vzroki, ki so vodili letos druga, gori imenovana društva, nam niso znani. Včeraj se je širila po mestu govorica, da je slavnostni obhod izostal iz ozirov na žalovanje v kraljevi hiši italijanski. Kakor že rečeno, mi ne vemo, kateri vzroki so vodili letos druga društva in torej tudi ne moremo vedeti, da-li jim je bil ravno kar navedeni vzrok res odločilen, ali to moramo izjaviti decidirano, da, kar se tiče našega »Del. podp. društva«, je ona govorica popolnoma brez vsakega temelja.

Mož je zaslužil, da ga Slovenci obdrže v spominu. Pišejo nam: Proti koncu Belvederja ima svojo delalnice neki brivec. Ko je bil kralj Umberto umorjen, je imel mož nad 8 dni znake žalovanja nad svojo delalnico, a na dan pogreba je zaprl isto. Tudi sinoči je zaprl, ali z drugačnim namenom, zato, ker ni hotel razsvetljati. No, radi tega se bi mi ne prepirali z njim in bi mu prepuščali, naj uravna stvar se svojo vestjo. Ali ko so sinoči začeli drugi prižigati luči in je nekdo razobesil slovensko zastavo, je začel mož zabavljati: Čemu ta zastava ščavov, tukaj nismo ščavi! Z drugo besedo: žalil je nas Slovence! Zaslužil bi torej, da ga Slovenci na Belvederju obdrže v dobrem spominu.

Zopet soglasje. Med odborom »Bratovščine sv. Cirila in Metoda« in njenim pevskim zborom je bilo koncem prvega poluleta nastalo nesoglasje, ki se skozi 6 tednov ni dalo poravnati, četudi sta se dva odbornika trudila, da bi zopet ubrala razglasene strune. Zato smo bili veselo iznenadeni, ko je prošlo nedeljo v cerkvi sv. Antona novega zopet donel mešan pevski zbor, in povpraševali smo se: »Kako in odkod vendar to?« In doznali smo, da je sicer užaljeni pevovodja poklical užaljene može-pevce na pevsko vajo in prišli so in peli so in peli bodo: mi pa hočemo za njimi; temu v dokaz je cerkev sv. Antona novega pri slov. maši polna, a cerkev sv. Jakoba — prazna. Možaki-peveci bodite uverjeni, da vam je tržaško Slovenstvo iz srea hvaležno!

Na vprašanje odgovor. Od več strani prihajajo vprašanja, kedaj da prične voziti električni tramway. Mi smo se zanimali za stvar in smo izvedeli od zanesljive strani, da ta pomembni dan bo **XX. septembra** t. l. Toliko v odgovor. Zakaj in kako je prišlo tako, povemo pozneje. — Denuncijanti.

Pomiloščenja. Cesar je o priliki svoje 70-letnice odpustil 56 kaznjencem ostane kazni. Med pomiloščenimi so 4 kaznjenci kaznilnice v Kopru.

Nove znamke za plačevanje šolnine na srednjih šolah. Z novim šolskim letom se uvedejo nove znamke za plačevanje šolnine, in sicer po 5 K v ružavi, po 10 K v zeleni in po 20 K v modri barvi. Široke so 52 mm., visoke 30 mm. Ako bi kdo imel še stare znamke, jih še lahko porabi za prvo polulete prihodnjega šolskega leta, od 1. januarja 1901, najprej pa se bo moral vsakdo posluževati novih znamk.

Mal požar je nastal sinoči v neki kuhinji v zagati dell' Ostalo št. 7. Domačini so pogasili ogenj, še predno so došli gasilci.

Poskušen samomor? 36-letna Marija Novak v ulici S. Filipo št. 5 je sinoči ob 11. uri skočila z okna v prvem nadstropju imenovane hiše; o tem se je nevarno poškodovala na notranjih delih. Prvo pomoč jej je podelil zavod g. Trevesa, ki jo je dal potem prevesti v bolnišnico.

Umrljivost v Trstu. Od 5. avg. do 11. avgusta je umrlo 41 možkih in 34 žensk, skupaj 75 oseb proti 84 v isti dobi lanskega leta. Med njimi je bilo 20 oseb starih do 1 leta, 11 do 5 let, 6 do 20 let, 3 do 30 let, 8 do 40 let, 11 do 60 let, 16 do 80 let, 0 nad 80 let. Povprečna umrljivost je znašala 23.2 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 14, bolezn v sopilih v 1, škrlatica v 0 slučajih, hripavica v 0, krup v 1, enteritis v 7 slučajih in legar 0 slučajih.

Dražbe premičnin. V poned., dne 20. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Acquedotto št. 29, hišna oprava; Bane št. 36, krava; v ulici Acquedotto št. 10. in v ulici Giulia št. 1.a, hišna oprava; v ulici dell' Istria št. 205, kamen in bicikl; v ulici Miramar št. 3, kože, tehtnice in vozovi; v ulici S. Lazzaro št. 1, krémarska oprema.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 23.6., ob 2. uri popoldne 26.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.1 — Danes plima ob 4-21 predp. in ob —. — pop.; oseka ob —. — predpoludne in ob —. — popoldne.

Jutri zjutraj vsi k obhodu zastave »Delalskega podpornega društva«!

Ob 8. uri in pol naj bo vsakdo v ulici Molin piccolo (zraven poštne palače), od koder pojdemo z zastavo in godbo k sv. maši v cerkev sv. Antona novega. Po sv. maši se povrnemo po isti poti in na isti način v društvo, kjer se pohrani zastava.

Popoldne ob 5. uri se začne veselica v proslavo 21-letnice »Delalskega podpornega društva« in 18. obletnice blagoslovljenja društvene zastave.

Menimo, da ni treba še-le praviti, kaj je »Delalsko podp. društvo« tržaškim Slovincem, ter še posebej pozivljati na obilno udeležbo, ker je to društvo predobro poznano kakor prva narodna trdnjava naša.

Na obeh slavnostih bo svirala popolna Wagnerjeva godba, ki je najboljša izmed civilnih godb v Trstu. Uverjeni smo torej, da vsakdo pripomore od svoje strani, da čim veličastneje proslavimo 21-letnico našega »Del. podp. društva«!

Poučen shod o vinogradništvu. Jutri v nedeljo dne 19. avgusta t. l. priredi gosp. Anton Strekelj, uradnik za vinarstvo na c. kr. namestništvu, v državni trtnici pri sv. Mariji Magdaleni spodnji poučen kmetijski shod v slovenskem jeziku. Govorilo se bo o najnovejših stvarih, ki so potrebne za naše vinograde; razkazovali se bodo razni poskusi, ki so se napravljali v državni trtnici. Pouk se začne ob deveti uri zjutraj. Glede na veliko korist podobnih shodov, na katerih je smeti stavljati tudi različna vprašanja, vabljeni so vinogradniki iz tržaške okolice in sosednje Istre, da se v obili množini vdeležijo tega shoda. Državna trtnica se nahaja ob glavni cesti, ki vodi v Žavleje. Če bo vreme slabo, vršil se bo shod naslednjo nedeljo.

Vabilo na I. redno sobranje društva »Zbor svečnikov sv. Pavla v Trstu«. V ponedeljek dne 3. septembra 1900 ob 10. uri popoldne v prostorih g. Klemenca na Kozini. Dnevni red: 1. Pozdrav staroste. 2. Poročili tajnikov. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzornika. 5. Volitev društvenih organov. 6. Slučajni nasveti.

Poziv naročnikom! Mnogo je še onih cenjenih naših naročnikov, ki še niso poslali naročnine za III. četrtletje t. l., dasi so že bili obveščeni in naprošeni v to po lističih, priloženih temu listu. Ker imamo z izdajanjem lista velike troške, katere treba pokrivati z naročnino, smeli bi pač pričakovati, da naročniki storijo svojo dolžnost, ako žele, da jim bomo list redno dopošiljali.

Uprava „Edinosti“.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pevsko društvo »Nabrežina« nam javlja: Do danes so se prijavila na slavnost razvitja naše zastave dne 8. in 9. septembra t. l. sledeča društva: Pevsko društvo »Hajdrih« s Proseka korporativno z zastavo; poje »Pastirja« E. Juvane, z duetom bariton in tenor I. »Delalsko podporno društvo« iz Trsta, korporativno z zastavo. Pevsko društvo »Skala« iz Sv. Križa, korporativno, poje »Šumski čar«, Iv. pl. Zajec. Pevsko društvo »Danica« s Kontovelja, korporativno, poje »Slovensko deklico« od Lebane (mešan zbor). Pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane, korporativno z zastavo. Pevsko društvo »Adrija« iz Barkovelj, korporativno z zastavo, poje Hajdrihovo »Hercegovska«. Pevsko društvo »Lipa« iz Bazovice po deputaciji.

Še enkrat opozarjamo naša bratska društva, katere se niso še prijavila, naj javijo tekem jednega tedna, da-li se udeležijo naše slavnosti in kako.

× Tudi v Pazinu je ona peščica Italijanov vabila in silila, da bi se povodom smrti italijanskega kralja ves Pazin zavil v črnino. V ta namen so revnejšim kar zastopniki silili črne cunje. No, slabo jim je vspela vsa agitacija. Od 275 hiš, ki jih šteje Pazin, jih je imelo le 43 znak, žalosti, ljudstvo pa je bilo povsem ravnodušno.

Vesti iz Kranjske.

* Društvo županov za litijski okraj je imelo 15. t. m. v Temevcu svoj

ustanovni shod. Načelnikom je izvoljen šmarinski župan g. Breznikar.

* Za mestne reveže ljubljanske je povodom cesarjeve 70-letnice darovala kranjska hranilnica 2000 kron.

* Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 st. je dobil Alojzij Ahač, dijak v Kočevju, ki je dne 18. julija rešil iz vode Josipa Loserja.

* Prošnjo za umirovljenje je ugodil dvorni svetnik na dež. vladi kranjski, g. A. Schemerl.

* Velikanska državna podpora! Iz Dobropolj poročajo »Slovenec«: Dne 25. maja t. l. je pobila deloma toča v nekaterih vaseh, 19 posestnikov iz Malevasi je dobilo podpore v obliki odpisa zemljiških davkov za l. 1900 znesek 1 krono 84 vinarjev, prosim berite: Eno krono štiriir osem deset vinarjev. Nekaj teh posestnikov je od takrat še pogorelo. Največji posestnik dobi »levji del«, 58 vinarjev. Ker ostali z velikansko podporo 1 krono 26 vinarjev ne vedo kam, prepustili so vso svoto na razpolaganje finančnemu ministru, da se ne razruši ravnotežje avstrijskih financ, ki jih je bil uredil Dunajewski. Ali ni to že ironija?!

* Iz Ljubljane nam pišejo: Danes naj bi bili vaši Lahoni prišli v Ljubljano, da bi videli, kako zaumo mi Slovence počastiti svojega cesarja! Vse mesto se je odelo v krasne zastave, da primerno pokaže svojo udanost zivolasemu vladarju. Bil je to lep, gniljiv, slikovit prizor. Z vseh poslopij velikanske zastave, po vseh izložbah slike in napisi! Kdo bi naštel vse podrobnosti tega tihega in vendar tako iskreno udanega slavlja.

In ko so začeli prižigati brezštevila lučie, od priprostega okna borne osebenke pa do razkošnega, portalu podobnega okna bogataševskega, ko se je vse mesto topilo v razno-bojnen morju umetelnih lučie, ko so bile vse ulice, vsi trgi divno osvetljeni z električno osvetljavo, tedaj bi bili videli ljubljansko rodoljubje, ki se precej razlikuje od onega tržaških lahončkov.

Najlepše odličje in nakičen pa je bil mestni magistrat s svojimi prekrasnimi začetnicami cesarjevega imena. Črke in na njih električne žarnice v prelepih narodnih barvah!

Kaj pa lahonski Tržačani, so li razobešili kaj zastav, ali pa morda še vedno žalujejo?!

Štajerske vesti.

— Osebna vest. Slovenski rojak g. dr. Franjo Žizek, ki že jedno leto študira socijalne in politično-ekonomične vede na Pariški »Ecole libre des sciences sociales politiques« in »Collège libre des sciences sociales«, je bil v zadnji seji jednoglasno vsprejet pravim členom takozvane »Société de sociologie« v Parizu.

— Novo sodniško poslopje, v katerem bi se nastanil tudi davkarski urad, hočejo zgraditi v Radgoni ter v to svrhu iščejo pripravnega prostora. Nekateri žele, da bi se sodišče in davkarski urad premestila k Sv. Juriju ob Ščavnici.

— Protestantovske agitacije v Celju. Pod tem naslovom piše celjska »Domovina«: Nedavno se je govorilo, da je avstrijska vlada izgnala iz Avstrije vse pruske protestantovske agitatorje. Ako je to res, potem do Celja ne sega — avstrijska vlada. Tukaj je kolovratil pred par dnevi protestantovski pastor Bleckmann iz Prusije, obrekoval na nekem shodu katoličane, proslavljal Bismarcka in »Allddeutschland« ter povedal zgodovinsko laž, da so protestantsko cerkev v »Scharfenu« pri Žaleu razdejali — Slovaki! In Celjani v svoji Pommerjevi zgodovinski natančnosti so mu verjeli.

Razne vesti.

Imenovanje. Stotnik 8. lovskega bataljona Valentin Oblak, slovenski rojak, je imenovan profesorjem na vojaški višji realki v Mor. Belicerkvi, nadporočnik domačega kranjskega pešpolka št. 17, P. Wilfan, učiteljem na vojaški šoli v Strassu.

Nekaj za smeh. Češki »Mir« poroča: Neki mladenič je na vojaškem naboru, klepetaje z zobmi od samega strahu, odgovoril na vprašanje, kako se piše: »Hierněk Hierborský«. — »Kaj«, je zavpil nadporočnik, »vi se pišete Zdeněk Zdeborský, pa ne Hiernek Hierborský!« — »Prosim«, je odgovoril s tresočim se glasom mladenič, doma so rekli,

če tu rečem besedo »zde« (tukaj), bodem zaprt in zato sem to prevel na »hier«.

Za hribolazce in kolesarje. Kakor dokazujejo došla nam popolnoma verjetna poročila, se Kwizde tekočina »Znamka kača«, tekočina za hribolazce, uporablja z velikim vspehom od znamenitih hribolazcev, kolesarjev, jezdcev pred in po velikih naporih. Kwizde tekočina ima to lastnost, kakor se nam nanašanja, da mišice človeškega života jači in jih napravlja odporne, tako, da iste prav lahko prestajajo tudi največje napore. Od druge strani pa podelja mišicam polno oživljenje in odpravlja utrujenost in vsako od naporov provzročeno bolečino. Ta tekočina je vsled tega gotovo velike važnosti za pešce in druge športne ljudi.

Slabi nasledki bolezni, kateri se navadno izcimijo iz prav neznatnih želodčnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravočasno vporabo domačega sredstva »dra. Roze balzam za želodec«. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglase!

Književnost in umetnost.

Slovenka. Oton Zupančič: »Soneti«, I. in II. Oton Zupančič: »Pesem«. Danica: »Ženski diletantizem«, razprava. Obscurus: »Posvečenje«, črtica. E. Gangl: »Zamišljena ljubica«, pesem. Ivanka: »Nekaj o ženskem vprašanju«, razprava. Danica: »Ženska kot vzgojiteljica«, razprava. Danica: »Tretji spol«, razprava. Oton Zupančič: »Verzi«, pesem. Zofka Kveder: »Studentke«, nadaljevanje. B. Baebler: »Kedar te vidim...«, pesem. »Ženski pokret na Grškem«, razprava. Oton Zupančič: »Epigrame«, pesem. Slavoljub Podslapinsky: »Brez cilja«, črtica. Oton Zupančič: »Pomladni izlet«, pesem. »Žene«, črtica. Bonifacij: »Zatvori, dekle, kamrico...« pesem. »Listek«. Književnost in umetnost. Razno. Slika: C. Czech: Madona.

Prva slovenska umetniška razstava v Ljubljani. Čuli smo od raznih strani, da se mnogi zanimajo za razstavo in da bi jo radi obiskali, da bi pa bil mogoč skupen izlet, trebalo bi nekake organizacije. Prosimo torej vse odbornike društev in prijatelje lepe umetnosti in narodnega napredka, da pridejo v torek dne 22. t. m. ob 9. uri zvečer v čitalnico (via S. Francesco) na prijazen pogovor. Upamo, da ne prezre nikdo tega prijaznega povabila ter da gotovo pride!

Brzjavna poročila.

Sedemdesetletnica cesarjeva.

GORICA 18. (K. B.) Tukaj so obhajali rojstni dan cesarjev na svečan način. Sinoči je bilo mesto sijajno razsvetljeno; mestna godba je svirala po mestu ob bakljadi in množestvilni udeležbi; pred stanovanjem voditelja okrajnega glavarstva, dvornega svet. pl. Bosizija je svirala cesarsko himno. Danes je mesto odličeno z zastavami. Ob 10. uri je bila peta sv. maša in tedeum; iste so se udeležili civilni in vojaški dostojanstveniki, društva in mnogo pobožnega občinstva. Ob 1. uri pop. je bil din državni uradnikov in častnikov, vsega 50 oseb, v hotelu »Südbahn«.

POREČ 18. (K. B.) O priliki rojstnega dne Nj. Velikanstva je bral škof Flapp o veliki asistenci slovesno sv. mašo v stolni cerkvi; iste so se udeležili državni uradniki, dež. glavar, dež. odborniki, župan, šolska mladina in mnogo drugih ljudi. Po službi božji so se podali škof in vsi viši dostojanstveniki na glavarstvo, da sporoče svojo udanost in zvestobo cesarju. V vseh ostalih občinah v okraju so bile pete sv. maše. Sinoči so bili večji kraji razsvetljeni; svirala je godba.

DUNAJ 18. (K. B.) Danes je bila v votivni cerkvi vojaška služba božja za dunajsko garnizijo. Iste se je udeležil nadvojvoda Oton z najvišjimi vojaškimi dostojanstveniki.

DUNAJ 18. (K. B.) V vseh mestih in krajih monarhije so slovesno obhajali rojstni dan Njegovega velikanstva s službami božjimi za meščanstvo in vojaštvo in raznimi drugimi svečanostmi. Veliki sv. maši, katero je bral knez nadškof Gruscha v katedrali sv. Štefana, so prisostvovali ministri, najvišji državni dostojanstveniki, tajni svetovalci, udje viteških redov, diplomatje itd.

Ustaja na Kitajskem.

BEROLIN 17. (K. B.) Wolff javlja dne 15. t. m. iz Shangaia: Iz Tsi-nan-tfujja javljajo verodostojno iz kitajskega vira, da so zvezne čete prispele v Peking ter osvobodile poslanike. Cesarica-vdova je

zginila iz Pekinga; o cesarju ni znano, kje se nahaja.

SHANGHAI 16. (K. B.) Reuter javlja: Li-Hung-Čang je dobil brzjavko, ki pravi, da so zvezne čete dne 15. t. m. prišle v Peking, ne da bi bile naletele na odpor. Li-Hung-Čang je prosil cesarico-udovo pismeno, naj bi ostala v Pekingu. Jutri pridejo semkaj angleške čete. Tukaj je vse mirno; istotako v Yangtseju. Mandarinom se je poročalo, da sta cesarica-udova in princ Tuan z dvorom in večim delom bokserjev dne 7. t. m. zapustila Peking ter se podala v Hai-an-fu. Čete Yan-či-keja so šle baje v Šenu, da čuvajo ubežno cesarico.

LONDON 18. (K. B.) Kakor javlja »Morning Post«, je prispela sinoči semkaj brzjavka angleškega konzula v Čifu-u od dne 17. t. m., glasom katere so zvezne čete po noči na 15. t. m. osvobodile Peking.

WASHINGTON 17. (K. B.) Admiral Remy brzjavlja iz Takua dne 17. t. m. ob 1. uri popoldne: Baš sem prejel iz Tientsina brzjavko, oddano dne 16. t. m. ob 10. uri zvečer: Zvezne čete so dne 15. t. m. vzele Peking. Članovi poslanstev so živi in zdravi. Podrobnosti sledijo kmalu.

DUNAJ 18. (K. B.) Glasom brzjavke s ces. ladje »Cesarica in kraljica Marija Terezija« je cesar korejski izrazil zveznim četam svoje simpatije ter jim daroval 3000 vreč moke, 1000 vreč riža in 2000 zabojev cigaret; poveljniki eskader so mu potom korejskega ministerstva izrazili zahvalo. Zvezne čete da so hotele 15. t. m. z vso silo napasti Peking.

WASHINGTON 17. (K. B.) Amerikanski konzul v Čifuu je brzjavil dne 17. t. m.: Japonski admiral je javil, da so zvezne čete dne 15. t. m. napadle Peking od vzhodne strani, in to o trdovratnem odporu Kitajcev. Zvečer so Japonci z ostalimi četami udrli v mesto ter takoj obkolili poslopja poslaništev; ljudje ki bivajo v istih, so vsi zdravi. Japonci so zgubili nad 100 mož, Kitajci 300.

Španska kraljevska družina.

MADRID 17. (K. B.) Kraljevska družina je zapustila včeraj San Sebastian ter se podala v Bilbao. Ob dohodu jo je pozdravljala velika množica naroda.

Trgovina in promet.

Denarni trg.

Na javnem dunajskem trgu so znašali stavki za bančne akcepte prve vse dne 16. t. m. 4 1/4 do 4 5/8 %. — O arrangementih je bilo denarja dovolj na razpolago, po 4 1/4 do 4 7/8 %. Berolinski trg se ni spremenil. — Vloge na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke so znašale 3 milijone kron proti zapadlostim v znesku 10 milijonov kron.

Izjava

Z ozirom na notico, objavljeno v sobotni številki pod naslovom »Zob za zob«, izjavljam na svoje poštenje:

da sem bil po izvestnih osebah z grožnjami prisiljen razobesiti znake sožalja; priča temu je gospod Anton Zitko, kateremu so grozili na isti način;

da sem nemudoma odpustil iz službe onega pomočnika, ki se je brez moje vednosti in proti moji izrečni volji udeležil demonstracije.

Jaz sem Avstrijec in spoštujem Slovence, od katerih živim; niti na misel mi ni prišlo torej, da bi se hotel udeležiti demonstracij proti njim. Kar sem storil sam, sem storil pod nečuvnim pritiskom — kakor so storili skoro vsi obrtniki; a kar je storil moj pomočnik, sem dovolj izdatno obsodil z gori označenim korakom proti njemu. Slovence tržaške prsim torej, naj blagohotno upoštevajo vse in naj mi ohranijo svoje zaupanje.

V Trstu, dne 13. avgusta 1900.

Anton Zigoi.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko solo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvrše iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Proti kašlju,
grloboli, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

M. AITE
Trgovina manifakturnega blaga
Trst. — Via Nuova — Trst.
vokal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odje
malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega
blaga za spomlad in poletje in sicer: črne in barvane
usovij, za moške obleke; velik izbor snovij za ženske
kakor: saten, perkal, piké za obleke in bluze v lepih
risanjih. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter,
nadalje srajce, maje, ovratniki in ovratnice najnovejše
mode, namizni beli in barvani prti; bele in barvana
zagrinjala na meter in gotove.

Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter
raznovrstni okraski za ženske obleke.
Naročbe za moške obleke po meri z največjo
očnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih
trakov za državne znake.

Vse po najnižjih cenah.
Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cen
odjemalcev in sl. občinstva, leležim se najuljudnej
M. Aite.

Proti malokrvnosti
Železnato vino
lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,
Ima v sebi
90 krat več železa

kakor druga po reklamni ne-
zaslužno sloveča **ohina-
železnata vina**, katera
često nimajo več železa v
sebi, kakor vsako ceno na-
mizno vino.

Vsled tega največje
jamstvo za izdatnost
tega vina pri malokrvnih,
nervoznih ali vsled bo-
lezni pri oslablih ose-
bah, kakor tudi še posebno
pri bledih, slabotnih in bolelih otrocih.
Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Staro in preskušeno sred-
stvo (masilo) za jačanje in
krepljenje kite in mišice
človeškega života je
Kwizde fluid
Znamka kača (tekočina proti trganju)
To tekočino rabijo hribolazci, ko-
lesarji in jezdecji z uspehom za oja-
čanje in okrepljenje po velikih naporih.
Cena 1 steklenice 1 gld., 1/2 steklenice 60 nč.
ter se dobi pristna v vseh lekarnah.
Glavna zaloga
v okrožni lekarni v Kornenburgu
pri Dunaju.

Agricol
patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi,
je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uni-
čevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh
žuželk na sadnih in drugih drevesih, ze-
lenjadi in evetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franko
Tovarna mila F. Fenderl & Co
TRST. — Via Limitanea št. 1. — TRST.
ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku
Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah
pri g. Frideriku Cumar.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepi
in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno po-
loženo varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nč., po pošti
6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Čestitam in se radujem z Vami
na tako dobrem izdelku

piše odlični trgovec, gospod I. Prelog iz Trsta, prvi kranjski
tovarni testenin: Znidarski in Valenčič v II. Bistrici. Original
tega lista z dne 21. januarja t. l. vsakemu na ogled.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu štev. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, drzaje
in ograje, vodnjake, pumpe, železne cavi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne

nagrobne križe in obgrobne ograje, orodja za vsako obrt.

IVAN SCHINDLER
Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.
razpošilja gratis in franko kataloge v slo-
vensko-hrvatskem jeziku z več kakor 400
slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
potrebni predmeti za kmetijstvo vinarstvo,
za obrtne in gospodarske namene.
Cene nižje kakor drugod.
Za reelno postrežbo se garantira.
Solidne zastopnike se išče.
IVAN SCHINDLER
ces. kralj.
privilegiran lastnik
Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

Kaj je **ABLUVIA?**
Čitajte jutrajšnjo „Edinost“.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
registrirano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega,
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %.
Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.
Poštno-hran. račun št. 837.315.

BALONČKI S SVETILNICAMI

v narodnih in cesarskih barvah in ben-
galične luči, prodaja po najnižjih cenah
trgovina s papirjem

LEONARD HORBER

TRST — ulica delle Torri — TRST.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvo,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4 %.
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadružnikom in sicer
na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %
na zastave po 5 1/2 %.

Urađne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
poldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga
vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal
stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam,
in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako-
vrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del.
Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Trgov.-obrtina registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
nalože za najmanj jedno leto po 5 %, na-
vadne po 4 1/2 % in vloge na Conto-current
po 3,60 %. Sprejema hranilne knjižice družih
zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
lež po 300 krona po 1 krono na teden, ali
daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
stujejo po 6.15 %.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
položnic na čekovni račun št. 842.366.

Urađne ure: od 9—12 dopoldne in
od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 9—12. dopoldne.

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

v Ljubljani

je pričela svoje delovanje.

Pisarna zavarovalnice

se nahaja

na Dunajski cesti

v Medjatovi hiši v pritličji.